

την ἀκτὴν τῆς Ἑλλάδος. Ἐπομένως δὲν εἶχε γνῶσιν περὶ τῶν τριῶν αὐτῶν ἐχθρικῶν ἀντιτορπιλικῶν καὶ ὥρας ἀκόμη μετὰ τὸ πέρας τῆς ναυμαχίας. Καὶ ἐὰν ἐτηλεγράφησε περὶ τούτου πρὸς τὴν Α.Μ. καὶ τὸ Ὑπουργεῖον τὴν 6-ΧΙΙ-1912, ἔπεται ὅτι, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, τὸ ἐπληροφορήθη παρὰ τοῦ Ἑγγλοῦ ἐμποροπλοιάρχου, παρὰ τοῦ ὁποίου θὰ τὸ ἐπληροφορήθη καὶ ὁ Ναύαρχος κ. Δούσμανης. Διότι δὲν δύναμαι νὰ φαντασθῶ ὅτι, ὁ τόσον ἐνδιαφέρον ἐπιδεικνύων δι' αὐτὰ σήμερον καὶ προσπαθῶν ἐκ πλαγίου νὰ ἐπιρρίψῃ τὴν εὐθύνην τῆς μὴ καταβυθίσσεως των εἰς ἄλλους, ὄντως τὰ εἶδεν ὁ ἴδιος, καὶ μὴ λαβὼν καθόλου ὑπ' ὄψει τὰς συνεπείας, παρημέλησε νὰ πράξῃ τὸ ἐπιβαλλόμενον.

Ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος Ἑγγλὸς ἐμποροπλοίαρχος ἀφηγήθη καὶ ἀπίθανον ἐπεισόδιον σχετικῶς μὲ τὰ τρία αὐτὰ ἀντιτορπιλικά, διὰ τὴν ἀκρίβειαν τοῦ ὁποίου καὶ αὐτὸς ὁ κ. Δούσμανης (σελ. 144) δὲν ἀναλαμβάνει οὐδεμίαν εὐθύνην, καὶ ὡς ἐκ τούτου ἐπιτρέπεται εἰς πάντα, νὰ ἀμφιβάλῃ, ἂν ὄντως εὗρισκοντο ἐκεῖ, ἔστω καὶ ἐκ τύχης, ἐχθρικὰ ἀντιτορπιλικά.

Οἱ κεραινοὶ ὄθεν, τοὺς ὁποίους ἐκτοξεύει ἐναντίον τῶν ἀνιχνευτικῶν καὶ τῶν ἀντιτορπιλικῶν, ὄχι μόνον ἀπεδείχθη ὅτι, δὲν ἦσαν οὔτε κἀν βρονταὶ ἀλλὰ καὶ ἐστράφησαν πραγματικοὶ ἐναντίον του.

Πρὶν ὅμως προβῶ εἰς τὸν περαιτέρω ἔλεγχον, ἐπιβάλλεται νὰ ὑποδείξω ὅτι, μετ' ἐπιφυλάξεως δέον νὰ λαμβάνωνται ὑπ' ὄψει καὶ αἱ ἀναφερόμεναι διαταγαί. Παραδείγματος χάριν, εἰς τὴν προαναφερθεῖσαν περίστασιν, καθ' ἣν τὰ ἀνιχνευτικὰ διετάχθησαν νὰ ταχθοῦν ἀριστερὰ τῶν θεωρητικῶν, πῶς ἦτο δυνατόν, νὰ σημανθῇ εἰς αὐτὰ «Μὴ λησμονῆτε ὅτι, ἐὰν εἶναι ἐν τῇ παρατάξει τὸ καταδρομικόν, θέλετε τὸ προσβάλλει», ἐφ' ὅσον ὁ Τουρκικὸς Στόλος δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐξέλθῃ τῶν Στενῶν, καὶ ὡς ἐκ τούτου δὲν ἦτο γνωστὸν ὅτι, θὰ ἐξήρχετο τὸ ἐν μόνον καταδρομικόν; Ἀποδειχθέντος δὲ ὅτι, ἡ διαταγὴ μετατάξεως τῶν ἀνιχνευτικῶν ἐδόθη, ἀφοῦ ὁ Τουρκικὸς Στόλος εἶχεν ἐξέλθῃ, πῶς ἦτο δυνατόν, νὰ σημανθῇ τοιοῦτον τί, ἀφοῦ ὁ ἴδιος γράφει ὅτι, τὸ «Μετζίτιε» μετὰ πάντε ἀντιτορπιλικῶν ἐκράτησε παρὰ τὸ Κοῦμ-Καλέ;

Κατὰ τὴν 6 Ἰανουαρίου, ὅποτε ἀναφέρει (σελ. 182) ὅτι, κατόπιν τῆς διαταχθείσης πολεμικῆς ἐγέρσεως εἰς τὸν πλέοντα πρὸς τὴν ἔξοδον τοῦ ὄρου τῆς Λήμνου Στόλον μας ἐσημίονθη εἰς τὸν «Λέοντα» «Ὀλίγον πρὸ τῆς ἐνάξεως τῆς συμπλοκῆς ν' ἀπομακρυνθῆτε, τηρούμενοι εἰς ἀπόστασιν ὥστε νὰ διακρίνητε τὰ σήματα καὶ συμμορφούμενοι πρὸς τὰς «Ὀδηγίας περὶ ναυμαχίας». Ἀσχέτως ὅτι, ἡ διαταγὴ αὕτη δὲν ἀναγράφεται εἰς τὸ ἐν σελίδι 400 «Ἡμερολόγιον

Σταθμοῦ Διαταγῶν τῆς 5 Ἰανουαρίου 1913», ἡ διατασσομένη συμμόρφωσις πρὸς τὰς «Ὀδηγίας Μάχης» οὐδὲν ἄλλο ἐσημίονε, παρὰ ὅτι, εἰς περίπτωσιν, καθ' ἣν τὸ «Μετζίτιε» τεθῆ εἰς γραμμὴν μάχης, ἀκυροῦται ἡ διαταγὴ ἀπομακρύνσεώς σας καὶ δέον νὰ ἐπιτεθῆτε κατ' αὐτοῦ καὶ ἐὰν δὲν ἔχη ταχθῆ εἰς τοιαύτην, νὰ ἐπιτεθῆτε ἐναντίον τῶν ἐχθρικῶν ἀντιτορπιλικῶν, ἐὰν ταῦτα ἐξέλθουν. Ἄλλ' ὁ ἴδιος γράφει (σελ. 184) ὅτι, ταχθέντος τοῦ «Μετζίτιε» ἐπ' οὐράς τοῦ ἐχθρικοῦ Στόλου, διετάχθησαν τ' ἀντιτορπιλικά νὰ τεθοῦν δεξιὰ τῶν θεωρητικῶν καὶ ὀπισθεν τῶν ἀνιχνευτικῶν καὶ τὰ μὲν καὶ τὰ δὲ νὰ μένουν μακρὰν βολῆς. Καὶ ἐπίσης (σελ. 185) ὅτι, ἐραδιογραφήθη πρὸς τ' ἀντιτορπιλικά καὶ ἀνιχνευτικά, νὰ προσέχουν, ὡπως παρεμποδίσουν ἐνδεχομένην ἐπίθεσιν ἐχθρικῶν ἀντιτορπιλικῶν. Ἐπομένως, ἀφοῦ δὲν ὑπῆρχε σκέψις, νὰ ἐφαρμοσθοῦν αἱ Ὀδηγίαι αὐταί, τίς ὁ λόγος νὰ ὑπενθυμίζονται;

Μετ' ἐπιφυλάξεως ἐπίσης δέον νὰ λαμβάνωνται καὶ τ' ἀφορώντα πρόσωπα, ἐναντίον τῶν ὁποίων καταφαίνεται τὸ πάθος του, ὡς καὶ ἐκεῖνα, δι' ὧν ἐπιζητεῖ νὰ ἐξαρθῆ ἡ δοῦσις του. Ἐμφανιζόμενος ὡς τὰ πάντα προβλέπων, τὰ πάντα συμβουλευόν, τὰ πάντα ἐνεργῶν, τὰ πάντα περισώζων, ὁ μόνος ἀλάθητος ἐν μέσῳ ἀμαρτωλῶν, μεταβάλλον καὶ αὐτὸν τὸν Ναύαρχον, ὁ ὁποῖος τὸν ἐξέλεξε (σελ. 129) Ἀρχιεπιστολέα καὶ Κυβερνήτην τοῦ «Ἀβέρωφ» εἰς ἀπλοῦν ἀνδρείκελον εἰς τὰς χεῖράς του, λησιμονῶν ὅτι, ὁ Ἀρχιεπιστολεὺς ἔχει τὸ καθῆκον, νὰ ὑποβάλλῃ τὴν γνώμην του, ἀλλ' ὁ ἀποδεχόμενος ταύτην Ναύαρχος ἀναλαμβάνει καὶ ὀλόκληρον τὴν εὐθύνην, ἐὰν αὕτη δὲν εἶναι ὀρθή. Κατὰ συνέπειαν, ἐὰν συνετέλεσεν εἰς τὴν ἐπιτυχίαν, δὲν ἐπιτρέπεται καὶ εἰς τὸν συμβουλευόμενον ταύτην νὰ τὴν διατυμπανίσῃ ὡς ἰδικὴν του.

Τὸ ἐναντίον δὲ τοῦ τότε Μοιραρχοῦ τῶν θεωρητικῶν «Σπετσῶν» καὶ «Υἰδρας» πάθος του τὸν παρασύρει εἰς μικρολογήματα, τὰ ὁποῖα, καὶ ἂν ἦσαν ἀληθῆ, δὲν ἐπετρέπετο νὰ γραφοῦν. Σταχυολογῶ τινὰ ἐξ αὐτῶν.

Εἰς τὴν σελίδα 175 ἀναφέρει ὅτι, κατὰ τοὺς κατάπλους εἰς Μοῦδρον, διδομένης ἐλευθερίας εἰς τὴν ἀγκυροβολίαν τῶν πλοίων, ὁ μὲν «Ἀβέρωφ», διερχόμενος τὸ στενόν, ἐξηκολούθει πλέων μὲ τὴν προτέραν ταχύτητά του εἰς τὸ ἀγκυροβόλιον, ἡ δὲ Μοιραρχὶς «Σπέτσοι», ἐλαττώουσα ταύτην, προσεκάλει τὰ σχόλια καὶ τοὺς γέλωτας τῶν ἐπὶ τῆς γαφύρας τοῦ «Ἀβέρωφ» εὗρισκομένων, τοῦ Κυβερνήτου, φυσικά, πρωτοστατοῦντος χάριν τῆς Πειθαρχίας, λησιμονῶν ὅτι, τῶν «Σπετσῶν» ἐπέβαινε μὲν ὁ Μοιραρχος, ἀλλὰ Κυβερνήτης ἦτο ὁ μακα-

